

Legesverordening Wetterskip Fryslân

Aard van de heffing en belastbaar feit

Artikel 1

Onder de naam leges worden rechten geheven ter zake van het in behandeling nemen van een aan vraag tot het door het waterschap verlenen van diensten, genoemd in de bij deze verordening behorende tarieventabel.

Belastingplicht

Artikel 2

Belastingplichtig is de aanvrager van de dienst dan wel degene ten behoeve van wie de dienst is aangevraagd.

Maatstaf en tarief

Artikel 3

1. De leges worden geheven naar de maatstaf en het tarief, opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel.
2. Voor de berekening van de leges wordt een gedeelte van de in de tarieventabel genoemde eenheid als volle eenheid aangemerkt.

Wijze van heffing

Artikel 4

1. De leges worden geheven bij wege van aanslag, dan wel bij wege van een mondelinge dan wel een gedagtekende schriftelijke kennisgeving, waaronder mede wordt begrepen een stempelafdruk, nota of andere schriftuur.
2. Indien het bedrag dat vermoedelijk gevorderd zal worden dat rechtvaardigt, kan een voorlopig bedrag gevorderd worden.

Betalingstermijnen

Artikel 5

In afwijking in zoverre van het bepaalde in artikel 9 van de Invorderingswet 1990, gelden bij de heffing van de leges de volgende betaaltermijnen.

1. Indien de leges worden geheven bij aanslag, dient de belasting te worden betaald binnen vier weken na dagtekening van het aanslagbiljet.
2. Indien de leges worden geheven bij wege van een mondelinge kennisgeving, dient de belasting te worden betaald op het moment waarop de kennisgeving wordt gedaan.
3. Indien de leges worden geheven bij wege van een schriftelijke kennisgeving, dienen de leges te worden betaald op het moment van uitreiken van de kennisgeving, dan wel indien de kennisgeving wordt toegezonden, binnen vier weken na dagtekening van de kennisgeving.
4. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid geldt met betrekking tot de diensten als bedoeld in hoofdstuk V en VI van de bij deze verordening behorende tarieventabel, waarvoor de te

heffen leges meer bedragen dan € 250,-, dat de leges moeten worden betaald in één dan wel twee gelijke maandelijkse termijnen, waarvan de eerste vervalt op de laatste dag van de maand volgende op die van de dagtekening van de kennisgeving en de tweede een maand later.

Teruggaaf

Artikel 6

1. Gehele of gedeeltelijke teruggaaf van leges ter zake van een in de tarieventabel omschreven dienst wordt verleend op aanvraag als bedoeld in artikel 132 van de Waterschapswet en overeenkomstig een met betrekking tot die dienst in de tarieventabel opgenomen bepaling.
2. Bij het verlenen van gehele of gedeeltelijke teruggaaf als bedoeld in het eerste lid is invorderingsrente verschuldigd op basis van artikel 28, leden 4 en 5 van de Invorderingswet 1990.

Kwijtschelding

Artikel 7

Van de leges wordt geen kwijtschelding verleend.

Nadere regels door het dagelijks bestuur

Artikel 8

Het dagelijks bestuur van het waterschap kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van de leges.

Artikel 9 Hardheidsclausule

Het dagelijks bestuur kan, voor bepaalde gevallen, deze verordening buiten toepassing laten of daarvan afwijken voor zover toepassing, gelet op het belang dat de verordening beschermt, leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard.

Inwerkingtreding en citeertitel

Artikel 10

1. Deze verordening is van toepassing met ingang van 1 januari 2004.
2. Deze verordening treedt in werking met ingang van de dag na bekendmaking.
3. Deze verordening kan worden aangehaald als "Legesverordening Wetterskip Fryslân".

Aldus gewijzigd in de vergadering van het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân, gehouden op 14 november 2017 te Leeuwarden.

ir. P.A.E. van Erkelens,
dijkgraaf

O. Bijlsma,
secretaris-directeur

TOELICHTING OP DE LEGESVERORDENING WETTERSKIP FRYSLAN

Algemene toelichting

Wettelijke basis/begrip leges

Vanaf de inwerkingtreding op 1 januari 1995 van de wet tot wijziging van de Waterschapswet met betrekking tot de materiële belastingbepalingen (Stb 1994, 419) komt het begrip leges niet meer als zodanig in de Waterschapswet voor. De reden voor het laten vervallen van dit begrip is dat er naar het oordeel van de wetgever geen verschillen bestaan tussen leges enerzijds en (genots)rechten anderzijds. De genotsrechten uit artikel 115 Waterschapswet omvatten dus mede leges. In onderdeel c van artikel 115 van de Waterschapswet is (wellicht ten overvloede) bepaald dat de waterschappen ter zake van het behandelen van verzoeken tot het verlenen van vergunningen bevoegd zijn rechten te heffen.

Omdat de term leges een bekend en ingeburgerd begrip is, is er in de legesverordening voor gekozen het begrip wel te blijven hanteren.

Inhoud verordening

Artikel 111 van de Waterschapswet schrijft voor dat een belastingverordening in de daartoe leidende gevallen moet vermelden: de belastingplichtige, het voorwerp van de belasting, het belastbare feit, de heffingsmaatstaf, het tarief, het tijdstip van ingang van de heffing, hetgeen overigens voor de heffing en de invordering van belang is en het tijdstip van inwerkingtreding. Deze verplichte elementen komen dan ook terug in de legesverordening.

Karakter leges en begrip diensten

Ingevolge artikel 115, eerste lid, onderdeel b, Waterschapswet kunnen leges uitsluitend worden geheven ter zake van het genot van door of vanwege het bestuur van het waterschap verleende diensten. Wil men leges kunnen heffen, dan is vereist dat de dienstverlening ook metterdaad heeft plaatsgevonden. Anders gezegd: ingeval een waterschap geen aanvraag tot één of meer door het waterschap te verlenen diensten in behandeling neemt, kunnen geen leges worden geheven. De diensten ten aanzien waarvan leges geheven worden dienen duidelijk omschreven te zijn in de tarieventabel bij de verordening.

Het begrip dienst of dienstverlening is in de wet niet nader gedefinieerd. Invulling van dit begrip heeft met name in jurisprudentie plaatsgevonden. Het moet gaan om handelingen die in overwegende mate in het individuele belang van de aanvrager van de dienst worden verricht. Geen leges kunnen daarom worden gevraagd voor:

- inspraak, bezwaar en beroep;
- kosten voor het behandelen van een verzoek om schadevergoeding;
- kosten in verband met het maken van een beleidsplan;
- kosten van toezicht en handhaving.

Vrijstellingen

Voor een aantal diensten zijn vrijstellingen opgenomen in de tarieventabel.

Wettelijke gedoogverplichtingen

In de Telecommunicatiewet (wet van 19 oktober 1998, Staatsblad 1998, 610) is geregeld dat een ieder de aanleg, instandhouding en opruiming van kabels ten dienste van openbare

telecommunicatienetwerken en omroepnetwerken (kabeltelevisie) in en op openbare gronden moet gedogen. In de voorganger van de Telecommunicatiewet (de wet op de Telecommunicatievoorzieningen) kwam een soortgelijke bepaling ook voor. In het arrest van 11 december 1996, nr. 31623, BNB 1997/58, Belastingblad 1997, blz. 74, heeft de Hoge Raad bepaald dat op het waterschap als gevolg van artikel 32 WTV een gedoogplicht rust ten aanzien van de aanleg, instandhouding en opruiming van kabels ten dienste van openbare communicatienetwerken en omroepnetwerken in en op openbare gronden. Dit brengt met zich mee dat het waterschap geen precariobelasting kan heffen. De heffing van leges voor de behandeling van een verzoek om vergunning van een verbod kabels te leggen kan echter niet worden beschouwd als een vergoeding voor het gedogen van het (na vergunning) gebruiken van grond voor de aanleg en instandhouding van kabels. In het bovengenoemde geval mogen derhalve leges worden geheven.

Kosten, kostenberekening en kostendekking

Door middel van het heffen van leges verhaalt de overheid de kosten van dienstverlening op degene die daarbij belang heeft. Artikel 115, derde lid, Waterschapswet schrijft voor dat de tarieven in verordeningen op grond waarvan rechten worden geheven – waartoe dus ook de tarieven uit legesverordeningen behoren – zodanig dienen te worden vastgesteld dat de geraamde baten niet uitgaan boven de geraamde lasten ter zake. De overheid mag er niet aan verdienen. De te berekenen leges mogen alleen bestaan uit de directe kosten (bv loonkosten, kapitaallasten en materiele kosten) en een redelijke opslag voor overhead (Wet limitering OGB, leges en rechten, wet van 3 juli 1989, Stb 1989, 302). De leges behoeven echter niet per individuele dienst te worden berekend. Overheden werken met vaste tarieven omdat het ondoenlijk is om per te verlenen dienst uit te rekenen wat de kosten daarvan zijn.

Inwerkingtreding

Ingevolge artikel 74 van de Waterschapswet treedt de verordening in werking met ingang van de achtste dag na die van de bekendmaking, tenzij in de verordening een ander tijdstip is aangewezen. Ingevolge artikel 111 van de Waterschapswet is één van de onderwerpen die in de belastingverordening moet worden geregeld, het tijdstip van ingang van de heffing. In het eerste lid van artikel 10 is de datum van ingang van de heffing genoemd. Deze bepaling maakt duidelijk op welk moment de nieuwe financiële verplichtingen die aan de burgers worden opgelegd, een aanvang nemen.

In het derde lid van artikel 10 van de verordening wordt de verordening voorzien van een citeerartikel. De naam van het waterschap is in de citeerartikel genoemd.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Aard van de heffing en belastbaar feit

In de bij de verordening behorende tarieventabel zijn uiteenlopende diensten opgenomen waarvoor leges kunnen worden geheven. In de verordening is ervoor gekozen het belastbare feit te omschrijven als "het door het waterschap in behandeling nemen van een aanvraag tot het door het waterschap verlenen van diensten, genoemd in de bij deze verordening behorende tarieventabel". Hiermee wordt bereikt dat de materiele belastingschuld niet pas ontstaat op het moment dat de aangevraagde dienst daadwerkelijk wordt verleend, maar reeds ontstaat bij het in behandeling nemen van de aanvraag. Daarnaast sluit de gehanteerde term "aanvraag" aan bij de bepalingen uit de Algemene wet bestuursrecht (artikel 1:3, sub 3). In artikel 1 is ook tot uitdrukking gebracht dat de leges naar hun aard rechten zijn als bedoeld in artikel 115 van de Waterschapswet. Voor wat betreft aanvragen voor een vergunning heeft Wetterskip Fryslân er overigens voor gekozen om – uitgezonderd voor gemaakte

advieskosten – geen leges te vragen in het geval de aanvraag lopende de behandeling wordt ingetrokken of in het geval de aanvraag wordt geweigerd.

Artikel 2 Belastingplicht

Uitgangspunt is dat de aanvrager van de dienst belastingplichtig is. De aanvrager zal in de meeste gevallen immers ook belanghebbende bij de dienst zijn. Er zijn echter situaties denkbaar waarin de aanvrager niet tevens als belanghebbende kan worden aangemerkt. Dit is bijvoorbeeld het geval indien een derde in opdracht en ten behoeve van een ander een dienst aanvraagt. In deze gevallen is niet de aanvrager, maar degene ten behoeve van wie de dienst wordt aangevraagd belastingplichtig. Door het opnemen van het woord “dan wel” in de bepaling, wordt voorkomen dat met betrekking tot dezelfde dienst zowel de aanvrager als de belanghebbende bij de aanvraag belastingplichtig zijn.

Artikel 3 Maatstaf en tarief

Ingevolge artikel 111 Waterschapswet dient de belastingverordening onder andere de heffingsmaatstaf te vermelden. Aan dit vereiste is invulling gegeven in de bij de verordening behorende tarieventabel. Om onduidelijkheid te voorkomen is in de tekst van de verordening de volgende passage opgenomen: “Voor de berekening van de leges wordt een gedeelte van een in de tarieventabel genoemde eenheid als een volle eenheid aangemerkt”. In gevallen waarin het waterschap in het kader van een aanvraag advisering inwint, bestaat de behoefte deze advieskosten direct bij de aanvrager in rekening te brengen. Dit kan bereikt worden door middel van een “begrotingsconstructie”, waarbij het waterschap de kosten van de dienstverlening begroot en aan belanghebbende mededeelt. De advieskosten worden bovenop de normaal verschuldigde leges aan de aanvrager in rekening gebracht.

Artikel 4 Wijze van heffing

Ingevolge artikel 125 van de Waterschapswet kunnen waterschapsbelastingen worden geheven bij wege van aanslag, bij wege van voldoening op aangifte of op andere wijze. Heffing bij wege van afdracht op aangifte is voor waterschapsbelastingen niet toegestaan. In de belastingverordening zal moeten worden aangegeven op welke wijze de heffing plaatsvindt. In het eerste lid van artikel 4 van de legesverordening is gekozen voor de mogelijkheid van zowel de heffing bij wege van aanslag als voor de heffing op andere wijze. Hiervoor is gekozen omdat er in de praktijk behoefte kan bestaan aan een werkwijze waarin de leges voor relatief eenvoudige handelingen en voor verzoeken waar- aan min of meer direct gevolg kan worden gegeven (bijvoorbeeld het verstrekken van exemplaren van stukken) ook direct en op eenvoudige wijze in rekening kunnen worden gebracht (vormvrijheid), terwijl in weer andere gevallen (te denken valt aan gevallen waarin ontheffing wordt verleend voor de aanleg van bouw- en kunstwerken in en op waterstaatswerken) in de praktijk behoefte kan bestaan aan het verzenden van een aanslagbiljet.

De formulering van het eerste lid van deze bepaling verwoordt de keuze voor “heffing op andere wijze”. Op basis van artikel van artikel 125a, lid 2, van de Waterschapswet worden de op andere wijze geheven belastingen voor de toepassing van de Algemene wet aangemerkt als bij wege van aanslag geheven belastingen. De dagtekening van de kennisgeving is onder meer van belang voor de termijn waarbinnen bezwaar kan worden gemaakt.

Artikel 5 Betalingstermijnen

De hoofdregel voor de betalingstermijnen is opgenomen in artikel 9 van de Invorderingswet. Artikel 139, eerste lid, van de Waterschapswet bepaalt dat de belastingverordening ter zake afwijkende voorschriften kan inhouden. In de aanhef van artikel 5 is dit tot uitdrukking gebracht. In de legesverordening is ervoor gekozen om afhankelijk van de wijze waarop de legesheffing plaatsvindt, de regeling voor de betalingstermijnen vorm te geven.

In het eerste lid is bepaald dat de leges binnen vier weken na de dagtekening van het aanslagbiljet moeten worden betaald.

In het tweede lid is bepaald dat in het geval van heffing bij wege van een mondelinge kennisgeving, de belasting meteen moet worden betaald.

Ingevolge het derde lid dient in het geval waarin de leges bij wege van een schriftelijke kennisgeving wordt geheven, de belasting meteen bij het uitreiken van de kennisgeving te worden betaald. In de gevallen waarin de kennisgeving wordt toegezonden, is dit niet mogelijk. De betaling van de leges moet dan plaatsvinden binnen vier weken.

Er kan worden gekozen voor diensten waarmee een bepaald bedrag aan leges is gemoeid en die bij wege van aanslag worden geheven, betalingstermijnen op te nemen die afwijken van de in het eerste lid genoemde termijnen. In het vierde lid is hiertoe de mogelijkheid gecreëerd.

Artikel 6 Teruggaaf

Deze bepaling ziet op het terugbetalen van een deel van de leges, indien een aanvraag wordt ingetrokken. Artikel 132 van de Waterschapswet voorziet in de mogelijkheid om in de belastingverordening regels te stellen voor de teruggaaf van belasting. In de tarieventabel is opgenomen dat geen leges in rekening worden gebracht bij weigeren van een vergunning en evenmin indien een aanvraag wordt ingetrokken. In die gevallen zouden leges dus terugbetaald moeten worden. De praktijk bij het waterschap is echter dat leges pas in rekening worden gebracht na besluitvorming over de aanvraag. Teruggaaf is dan dus niet aan de orde. De situatie van teruggaaf zou zich in andere gevallen kunnen voordoen bv bij abonnementen op (bestuurs)stukken in het geval vooruitbetaling heeft plaatsgevonden.

Artikel 7 Kwijtschelding

De tekst spreekt voor zich.

Artikel 8 Nadere regels door het dagelijks bestuur

Als gevolg van de inwerkingtreding van de derde tranche van de Algemene wet bestuursrecht en de daarop gebaseerde aanpassingswetgeving (Stb. 1996, 333 en Stb. 1997, 510 en 580) komen de bevoegdheden die in de Algemene wet inzake rijksbelastingen en in de Invorderingswet zijn toebedeeld aan de Minister van Financiën, toe aan het dagelijks bestuur van het waterschap (zie artikel 123, derde lid, onderdeel a, van de Waterschapswet. Voor deze datum kwamen deze formele bevoegdheden toe aan het algemeen bestuur van het waterschap. Het betreft het stellen van nadere regels ten aanzien van de volgende bevoegdheden:

- de verplichting te verzoeken om uitreiking van een aangiftebiljet;
- de mogelijkheid om een voorlopige aanslag op te leggen en
- het berekenen van invorderingsrente. Het betreft hier artikel 31 Invorderingswet, op grond waar- van regels voor het niet in rekening brengen van invorderingsrente en regels voor afrondingen gesteld kunnen worden.

Deze bevoegdheden waren tot 1 januari 1998 expliciet in de belastingverordening geregeld. Artikel 8 is thans in de verordening opgenomen om aan de belastingplichtige kenbaar te maken dat naast de in de verordening opgenomen regels met betrekking tot de heffing en invordering van de belasting nog nadere regels kunnen gelden die zijn vastgesteld door het dagelijks bestuur.

Artikel 9 Hardheidsclausule

Een hardheidsclausule onderscheidt zich van ontheffings- en vrijstellingsbepalingen, doordat vooraf niet (precies) te voorzien is of afwijking nodig zal zijn en zo ja, om welke gevallen of groepen gevallen het bij de toepassing zal kunnen gaan. Het moet dus gaan om onvoorzienbare en in ieder geval zeer uitzonderlijke gevallen.

Artikel 10 Inwerkingtreding, overgangsbepaling en citeerartikel

In het eerste lid van artikel 10 is de datum van ingang van de heffing vastgesteld op 1 januari 2004. Het tweede lid regelt de inwerkingtreding van de verordening.

Ingevolge artikel 73 van de Waterschapswet verbinden besluiten van het bestuur die algemeen verbindende voorschriften inhouden niet dan wanneer zij zijn bekendgemaakt.